

Київський університет імені Бориса Грінченка

(повне найменування вишого навчального закладу)

Факультет інформаційних технологій та управління

Кафедра фінансів та економіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

« 2 » 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

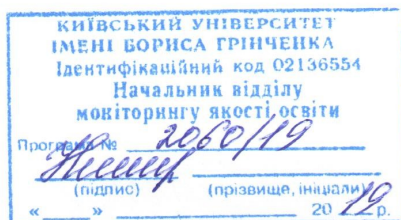
для студентів

спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня другого магістрського
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми 072.00.01. Фінанси і кредит
(шифр і назва освітньої програми)

спеціалізації Фінансове посередництво
(за наявності) (назва спеціалізації)

Київ – 2019

Розробник:

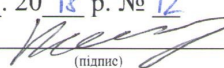
Краус Наталія Миколаївна, доктор економічних наук, професор кафедри фінансів та економіки факультету Інформаційних технологій та управління Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладачі:

(вказати всіх викладачів, які працюють за даною програмою)

Краус Наталія Миколаївна, доктор економічних наук, професор кафедри фінансів та економіки факультету Інформаційних технологій та управління Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри

Протокол від 05.12.2018 р. № 12
Завідувач кафедри (А.Ю. Рамський)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми _____)

(назва освітньої програми)

_____.____.20__ р.
Керівник освітньої програми (А.Ю. Рамський)
(підпис)

Робочу програму перевірено

_____.____.20__ р.
Заступник декана (І.Ю. Мельник)
(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____ (ПБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____ (ПБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____ (ПБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____ (ПБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
<i>Вид дисципліни</i>	Нормативна дисципліна циклу професійної та практичної підготовки. Формування спеціальних (фахових, переддипломних) компетенцій
<i>Мова викладання, навчання та оцінювання</i>	українська
<i>Загальний обсяг кредитів / годин</i>	4/120
<i>Курс</i>	5
<i>Семестр</i>	2
<i>Кількість змістових модулів з розподілом:</i>	4
<i>Обсяг кредитів</i>	4
<i>Обсяг годин, в тому числі:</i>	120
<i>Аудиторні</i>	32 (16л/16п)
<i>Модульний контроль</i>	8
<i>Семестровий контроль</i>	30
<i>Самостійна робота</i>	50
<i>Форма семестрового контролю</i>	іспит

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):
для денної форми навчання – 36% / 64%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: є формування знань з прагматичних аспектів управління фінансами за допомогою фінансових інструментів, функціонування фінансового ринку, а також аналізу цього ринку; надання студентам системи теоретичних і прикладних знань щодо використання фінансових інструментів (деривативів) для перерозподілу ризику та капіталу.

Завдання: формування у студентів комплексу компетенцій, достатніх для початку роботи на первинних посадах, які передбачають роботу з фінансовими інструментами. сформування у студентів комплексу компетенцій в області конструювання складних фінансових продуктів для управління ризиками, ліквідністю та прибутковістю; створення нових фінансових інструментів, розробка комбінованих інвестиційних стратегій у відповідності до потреб ринку і компанії та їх технічної реалізації.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні ознаки фінансових інструментів;
- класифікацію фінансових інструментів;
- характеристику фінансових інструментів грошового ринку;
- характеристику фінансових інструментів валютного ринку;
- характеристику фінансових інструментів ринку позик;
- характеристику фінансових інструментів фондового ринку;
- основні характеристики інноваційних фінансових інструментів.

вміти:

- вирішувати проблеми підвищення ефективності використання фінансових інструментів;
- застосовувати методологію комплексного аналізу грошових, кредитних, валютних фінансових інструментів на тлі масових явищ і процесів, які відбуваються у світовому економічному просторі на різних рівнях управління, тенденцій їх розвитку та взаємообумовленості.
- аналізувати економічний зміст та схеми застосування фінансових інструментів;
- виокремлювати позицію фінансових послуг фінансових посередників на фінансовому ринку та його окремих сегментах;
- контролювати та здійснювати фінансовий моніторинг при використанні фінансових інструментів;
- оцінювати ефективність використання фінансових інструментів різними економічними агентами;
- здійснювати пошук на ринку фінансових інструментів, що найбільш повно задовольняють потреби компанії;
- розробляти нестандартні фінансові інструменти для задоволення специфічних потреб компанії в разі відсутності їх на ринку;
- обирати метод фінансового інжинірингу на основі аналізу його переваг та недоліків у конкретній ситуації;
- оцінювати і розробляти заходи щодо виявлення та управління ризиками в діяльності компанії і пропонувати відповідні інструменти зниження цих ризиків;
- здійснювати оцінювання інноваційних фінансових інструментів;
- використовувати інструменти, побудовані на основі технології block-chain;
- використовувати алгоритми високочастотної торгівлі для здійснення трансакцій на фінансовому ринку;
- оцінювати стан розвитку ринку фінансових послуг та окремих його інструментів;
- обґрунтовувати та розробляти плани фінансової діяльності учасників ринку фінансових послуг;

- розробляти рекомендації щодо управління фінансовими ресурсами споживачів та офферентів фінансових послуг;
- розробляти рекомендації щодо покращення показників роботи фінансових інституцій.

володіти компетенціями такими як:

- *уміння приймати обґрунтовані рішення.* Здатність шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел. Уміння ідентифікувати, формулювати та розв'язувати задачі;

- *гнучкість мислення.* Знання та розуміння предметної області та розуміння фаху. Уміння застосовувати знання в практичних ситуаціях;

- *організаційні навички.* Здатність організувати власну діяльність та ефективно управляти часом;

- *популяризаційні навички.* Здатність провести усну презентацію та написати зрозумілу статтю за результатами проведених досліджень, а також щодо сучасних концепцій у фінансах, банківській справі та страхуванні для загальної публіки (не фахівців);

- *глибокі знання та розуміння.* Здатність фахове застосовувати теоретичні знання у практичній підприємницькій діяльності, розробляти програму фінансового дослідження, коректно та релевантно використовувати дослідницькі методики, діагностувати фінансовий стан та фінансові результати діяльності суб'єктів підприємництва, оцінювати та ефективно управляти інвестиційним портфелем фінансових посередників, розробляти персональні, індивідуальні і корпоративні програми страхового захисту та визначати їх фінансову складову;

- *комплексне розв'язання проблем.* Здатність формулювати, аналізувати та синтезувати рішення наукових проблем на практичному рівні шляхом розробки та оптимізації фінансових рішень;

- *моделювання.* Здатність використовувати сучасні методи і моделі в системі фінансової діагностики та фінансового прогнозування діяльності суб'єктів підприємництва;

- *дослідницькі навички.* Здатність формулювати (роблячи презентації, або представляючи звіти) нові гіпотези та наукові задачі в області фінансів, банківської справи та страхування, вибирати належні напрями і відповідні методи для їх розв'язку, беручи до уваги наявні ресурси;

- *уміння учитися.* Здатність сприймати нові здобуті знання в області фінансів, банківської справи та страхування та інтегрувати їх із уже наявними. Здатність зорієнтуватися на рівні спеціаліста в певній вузькій області фінансів, яка лежить поза межами вибраної спеціалізації;

- *критичність мислення.* Розуміння факторів, які мають позитивний чи негативний вплив на комунікацію, та здатність визначити та врахувати ці фактори в конкретних комунікаційних ситуаціях;

- *здатність до аналізу та синтезу.* Здатність аналізувати та формулювати висновки (діагноз) для різних типів складних управлінських задач на підприємствах, в установах та організаціях;

- здатність пояснити широкий діапазон фінансово-економічних процесів, які відбуваються на підприємстві та в країні, виявлення і розуміння змін, які відбуваються на фінансових ринках;

- здатність розробляти оптимальну структуру інвестиційного портфеля, аналізувати прості та складні похідні фінансові інструменти, боргові фінансові інструменти та структурувати власний капітал;

- вміння використовувати фінансові інструменти для залучення інвестицій; оцінювати та аналізувати інвестиційну політику, інвестиційні портфелі та інвестиційні проекти;

- уміння віднайти ефективні засоби використання фінансових інструментів та механізми контролю і регулювання фінансово – економічних процесів;

- здатність оцінювати ефективність управління цінними паперами та інвестиційним портфелем; визначати доцільність проведення реструктуризації інвестиційного портфеля з урахуванням потенційних витрат.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	Усього	у тому числі				
л.		пр.	м.к.	інд.	с.р.	
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Фінансові інструменти та їх роль в економіці						
Тема 1. Фінансові інструменти: сутність та значення	14	2	2	-	-	5
Тема 2. Класифікація фінансові інструментів за багатьма ознаками	4	2	2		-	5
Разом за змістовим модулем 1	20	4	4	2	0	10
Змістовий модуль 2. Аналіз часткових цінних паперів та дослідження змісту боргових зобов'язань						
Тема 3. Часткові цінні папери	14	2	2	-	-	10
Тема 4. Боргові зобов'язання	14	2	2	-	-	10
Разом за змістовим модулем 2	30	4	4	2	0	20
Змістовий модуль 3. Вивчення ринку похідних та гібридних фінансових інструментів						
Тема 5. Похідні фінансові інструменти	14	2	2	-	-	5
Тема 6. Гібридні фінансові інструменти	4	2	2			5
Разом за змістовим модулем 3	20	4	4	2	0	10
Змістовий модуль 4. Характерні особливості функціонування синтетичних та інноваційних фінансових інструментів						
Тема 7. Синтетичні фінансові інструменти	16	2	2	-	-	5
Тема 8. Інноваційні фінансові інструменти	4	2	2		-	5
Разом за змістовим модулем 4	22	4	4	2	0	10
Семестровий контроль	30	-	-	-	-	-
Усього годин	120	16	16	8	0	50

4.1. Теми семінарських занять – не передбачено навчальним планом

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Фінансові інструменти та їх роль в економіці		
1.	Тема 1. Фінансові інструменти: сутність та значення	2
2.	Тема 2. Класифікація фінансові інструментів за багатьма ознаками	2
Змістовий модуль 2. Аналіз часткових цінних паперів та дослідження змісту боргових зобов'язань		
3.	Тема 3. Часткові цінні папери	2
4.	Тема 4. Боргові зобов'язання	2
Змістовий модуль 3. Вивчення ринку похідних та гібридних фінансових інструментів		
5.	Тема 5. Похідні фінансові інструменти	2
6.	Тема 6. Гібридні фінансові інструменти	2
Змістовий модуль 4. Характерні особливості функціонування синтетичних та інноваційних фінансових інструментів		
7.	Тема 7. Синтетичні фінансові інструменти	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
8.	Тема 8. Інноваційні фінансові інструменти	2
	Разом	16

4.3. Теми лабораторних занять – не передбачено навчальним планом

4.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Бали	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Фінансові інструменти та їх роль в економіці			
9.	Тема 1. Фінансові інструменти: сутність та значення	5	5
10.	Тема 2. Класифікація фінансові інструментів за багатьма ознаками	5	5
Змістовий модуль 2. Аналіз часткових цінних паперів та дослідження змісту боргових зобов'язань			
11.	Тема 3. Часткові цінні папери	5	10
12.	Тема 4. Боргові зобов'язання	5	10
Змістовий модуль 3. Вивчення ринку похідних та гібридних фінансових інструментів			
13.	Тема 5. Похідні фінансові інструменти	5	5
14.	Тема 6. Гібридні фінансові інструменти	5	5
Змістовий модуль 4. Характерні особливості функціонування синтетичних та інноваційних фінансових інструментів			
15.	Тема 7. Синтетичні фінансові інструменти	5	5
16.	Тема 8. Інноваційні фінансові інструменти	5	5
	Разом	40	50

4.5. Індивідуальні завдання – не передбачено навчальним планом

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Фінансові інструменти та їх роль в економіці

Тема 1. Фінансові інструменти: сутність та значення

Фінансові інструменти: види, поняття, застосування. Основи процентних ставок. Характеристика фінансових ринків і їх класифікація. Види фінансового посередництва. Фінансові інститути і міжнародні фінансові центри, їх вплив на національну фінансову систему. Правові основи розвитку грошового ринку і ринку банківських позичок в Україні. Особливості формування нормативної бази грошового ринку та ринку банківських позичок. Правові норми захисту майнових прав інвестора на грошовому ринку. Відсоток за кредит. Майбутня та поточна вартість фінансових інструментів. Практичне застосування концепції вартості грошей у часі. Державне регулювання фінансових інструментів, його головні принципи, законодавчі основи.

Тема 2. Класифікація фінансові інструментів за багатьма ознаками

Види фінансових активів та їх інвестиційні властивості. Класифікація фінансових інструментів. Класифікація фінансових інструментів відповідно до ознак: природи відносин клієнта та оферента, сегменту ринку, на якому обертається інструмент, строк поставки тощо.

П'ять груп фінансових інструментів: часткові цінні папери (акції та сертифікати інвестиційних фондів); боргові зобов'язання (облігації, казначейські зобов'язання, комерційні папери, векселі, депозитні сертифікати); похідні фінансові інструменти (форварди, ф'ючерси, свопи, опціони); пібридні інструменти (конгломерати простих інструментів, наприклад гібрид процентних та валютних інструментів); синтетичні інструменти (опціон на ф'ючерсний контакт, двовалютна облігація, синтетична акція тощо).

Характеристика інструментів грошового ринку: іноземна валюта, короткострокові облігації, банківські депозитні сертифікати, комерційні цінні папери, казначейські векселі, банківські акцепти. Характеристика інструментів ринку капіталів: акцій, державних зобов'язань, довгострокових облігацій, заставних, іпотечних сертифікатів, функції фондових цінних паперів. Визначення інвестиційної привабливості цінних паперів. Рейтинги фондових цінних паперів. Переваги і вади окремих видів фондових цінних паперів з точки зору емітентів та інвесторів. Похідні цінні папери (деривативи): опціони, варанти, ф'ючерсні та форвардні контракти, їх функції, порядок випуску та обігу.

Змістовий модуль 2. Аналіз часткових цінних паперів та дослідження змісту боргових зобов'язань

Тема 3. Часткові цінні папери

Вартість цінних паперів: поняття, види, фактори, цілі. Види вартості. Фактори ринкової вартості цінних паперів. Акції та сертифікати інвестиційних фондів. Цілі оцінки вартості цінних паперів: купівля (продаж); операції з цінними паперами (конвертація, консолідація і т.д.); оподаткування. Обов'язкова оцінка вартості цінних паперів: для цілей судочинства; при операціях з цінними паперами, коли однією зі сторін є держава; при зміні номінальної вартості, додаткової емісії; при ліквідації компанії, яка випустила цінні папери. Основні теорії оцінки цінних паперів: теорія чистої приведенної вартості; теорія інвестиційного ризику; теорія ефективності ринків капіталу. Курс (ціна) акції. Ціна акції з рівномірним ростом дивіденду (модель Гордона). Ціна акції з нерівномірним ростом дивіденду. Оцінка дивідендного доходу. Фундаментальний аналіз ринку цінних паперів, його методи та значення для вивчення ринку і прийняття стратегічних рішень. Технічний аналіз ринку цінних паперів. Методи аналізу. Побудова лінійних та стовпчикових графіків. Японські свічки як різновид стовпчикових графіків. Осцилятори.

Значення технічного аналізу для прийняття рішень з купівлі-продажу цінних паперів. Теорії структури процентних ставок (неупередженого очікування, переваги ліквідності, сегментації ринку). Розвиток теорій ризику. Причини появи та розвитку теорій ризику. Теорія Г. Марковіца (Нобелівська премія з економіки 1990 р.) — вибір раціонального (ефективного) портфеля, що забезпечує отримання очікуваного доходу за мінімального ризику. Виокремлення з обігу цінних паперів цінного папера без ризику. Теорія В. Шарпа (Нобелівська премія з економіки 1990 р.). Поділ ризику на систематичний і несистематичний. Ефективний портфель — ринковий. Модель оцінки капітальних активів (МОКА) та її фінансове значення. Можливості застосування МОКА в Україні. Модель арбітражного ціноутворення. Теорія ефективності фінансового ринку Є. Фама. Сучасна критика теорії.

Тема 4. Боргові зобов'язання

Облігації, казначейські зобов'язання, комерційні папери, векселі, депозитні сертифікати. Ринок облігацій. Облігація — борговий цінний папір. Класифікація облігацій. Ринок державних облігацій. Казначейські ноти та бони. Муніципальні облігації та їх особливості. Облігації корпорації. Емісія, реєстрація та розміщення облігацій.

Доходність облігації: поточна, до часу погашення, повна реалізована. Показник чутливості ціни облігації щодо зміни ринкового доходу (рівняння Макоулі). Рейтинг облігацій.

Змістовий модуль 3. Вивчення ринку похідних та гібридних фінансових інструментів

Тема 5. Похідні фінансові інструменти

Причини появи та розвитку ринку похідних цінних паперів. Хеджування. Види фінансових похідних цінних паперів, їх особливості. Форвардні контракти та їх особливості. Поняття відкритої позиції, довгої та короткої позиції. Ф'ючерсні контракти, їх значення, види: короткостроковий процентний ф'ючерс, довгостроковий процентний ф'ючерс, ф'ючерсні контракти на казначейський вексель та індекс.

Ф'ючерсні біржі. Роль розрахункової палати біржі. Маржовий рахунок, початкова та варіаційна маржа. Ф'ючерсна ціна. Базис. Опціони та їх особливості. Нерівномірний розподіл ризику між продавцем і покупцем опціону. Американський та західноєвропейський види опціонів. Опціон на купівлю фінансового активу, на продаж фінансового активу. Ціна опціону – премія. Нижня межа премії – внутрішня вартість опціону, верхня – часова (зовнішня) вартість. Модель Блека-Сколеса для опціону на продаж. Опціони на акції, облігації, індекси, ф'ючерсні контракти, валюти. Контракти своп. Процентні свопи. Валютні свопи. Банківський ринок своп, його особливості. Варанти, права власників. Частки в пулах та взаємних фондах.

Вибір стратегії хеджування в залежності від цілей учасника ринку та наявних інструментів. Визначення теоретичної ціни лінійних похідних фінансових інструментів. Оцінювання опціонів на основі біноміальної моделі та моделі Блека-Шоулза. Розрахунок та інтерпретування коефіцієнту чутливості опціонів. Формування опціонних стратегій на основі поточної ринкової ситуації та прогнозованої кон'юнктури ринку. Використання програмного забезпечення для аналізу та торгівлі на ринку похідних фінансових інструментів.

Тема 6. Гібридні фінансові інструменти

Використання на практиці гібридних фінансових інструментів для страхування ризиків зміни процента за кредитом, ціни товари, курсу обміну валют, індексу цін або ставок тощо.

Форми гібридних інструментів: конвертована облігація, двох валютна облігація, облігація з визначеним купоном, яка за умовами викупу буде погашена з прив'язкою до ринкової ставки процента. Оцінка гібридних фінансових інструментів.

Змістовий модуль 4. Характерні особливості функціонування синтетичних та інноваційних фінансових інструментів

Тема 7. Синтетичні фінансові інструменти

Створення ринку «синтетичних» цінних паперів. Фінансовий інжиніринг. Створення нових фінансових інструментів (продуктів). Комбінація опціонів. Стелажна угода. Стренг. Стреп. Стріп. Спред. Глобальні інвестиційні сертифікати та американські депозитарні розписки, цінні папери українських емітентів на світових фондових ринках.

Синтетичні інструменти (опціон на ф'ючерсний контакт, двовалютна облігація, синтетична акція тощо). синтетичні опціони, синтетична акція, структурований фінансовий продукт синтетичний продукт. синтетичні контракти та цінні папери. Депозитарні розписки. Нових фінансові інструменти: американських (АДР), європейських (ЄДП) і глобальних депозитарних розписок (ГДР).

Тема 8. Інноваційні фінансові інструменти

Оцінювання інноваційних фінансових інструментів. Інструменти, побудовані на основі технології block-chain. Ринок деривативів на погоду. деривативів на погоду. Захисні інновації, як відповідь на зміни регуляторних вимог; – агресивні, що створюються спеціально для просування на ринок. Головні особливості інноваційних фінансових інструментів: новаторський характер; метод конструювання; джерела дохідності; основні види ризиків, що управляються.

6. Контроль навчальних досягнень

Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint-презентація), лабораторні роботи, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.

- *Практичні*: вправи.
- 2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.
- 3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.
- 4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Вивчення дисципліни здійснюється за машинним варіантом з організацією занять у спеціалізованих комп'ютерних залах, де кожний студент отримує можливість навчатись безпосередньо на індивідуальному робочому місці, обладнаному персональним комп'ютером.

Методи контролю

Навчальні досягнення студентів з дисципліни оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, розширення кількості підсумкових балів до 100.

Оцінка за кожний змістовий модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, за виконання індивідуальних завдань, за модульну контрольну роботу. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в електронному вигляді або з використанням роздрукованих завдань. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- *Методи усного контролю*: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.
- *Методи письмового контролю*: модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, реферат.
- *Комп'ютерного контролю*: тестові програми.
- *Методи самоконтролю*: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- систематичність відвідування занять;
- своєчасність виконання навчальних і індивідуальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних і індивідуальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності;
- виконання тестових завдань.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти дисципліни (п. 10), де зазначено види контролю і кількість балів за видами. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано нижче у таблицях.

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів.

№ з/п	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
			Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид
1	Відвідування лекцій	1	2	1	2	1	2	1	2	1
2	Відвідування лабораторних занять	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Виконання завдань для самостійної роботи	10	2	10	2	10	2	10	2	10
4	Робота на практичних (семінарських) заняттях	10	2	10	2	10	2	10	2	10
5	Індивідуальне завдання	30	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
7	Виконання тестового контролю	10	2	10	2	10	2	10	2	10
8	Лабораторне заняття (допуск, виконання, захист)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Макс. кількість балів за видами поточного контролю (МВ)	-	-	87	-	87	-	87	-	87

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

1. Економічна сутність фінансового ринку і його роль в кругообігу фінансових ресурсів в економіці
2. Структура фінансового ринку, характеристика його складових
3. Учасники фінансового ринку і особливості їх діяльності на ньому
4. Роль держави у функціонуванні фінансового ринку
5. Національні та міжнародні фінансові ринки
6. Глобалізація фінансового ринку, її позитивні і негативні наслідки
7. Види процентних ставок, їх визначення
8. Грошовий ринок, сутність та найважливіші особливості
9. Інструменти (товари) грошового ринку, їх характеристика
10. Характеристика валютних ринків, їх призначення
11. Основні напрями валютного регулювання
12. Валютний курс, чинники, які на нього впливають
13. Валютний дилінг
14. Застосування курсів „спот” і „форвард”
15. Характеристика цінних паперів, які обертаються на обліковому ринку
16. Визначення валюти ціни і валюти платежів зовнішньоторговельних контрактів
17. Операції банків і господарських суб'єктів із векселями
18. Різновиди векселів
19. Основні умови і форми розрахунків за зовнішньоторговельними контрактами
20. Основні види кредитів

21. Державні облигації, їх значення для розвитку національного фінансового ринку
22. Міжбанківський ринок позикового капіталу
23. Форвардні, ф'ючерсні операції та операції з опціонами
24. Своп: поняття, застосування
25. Ринок капіталів, сутність та відмінності від грошового ринку
26. Види фондових цінних паперів, їх характеристика
27. Функції, які виконують фондові цінні папери
28. Інвестиційні якості фондових цінних паперів
29. Рейтинги фондових цінних паперів
30. Первинні та вторинні фондові ринки
31. Фондова біржа, механізм її функціонування
32. Позабіржовий фондовий ринок, особливості торгівлі на ньому
33. Процедура допуску цінних паперів до продажу на фондовій біржі
34. Формування біржового курсу цінних паперів
35. Основні відмінності боргових і пайових цінних паперів
36. Функції і роль інституціональних фінансових посередників на фондовому ринку
37. Інвестиційні фонди і компанії, особливості їх діяльності на фондовому ринку
38. Довірчі товариства (трасти), їх діяльність на фондовому ринку
39. Участь страхових компаній в операціях на фінансовому ринку
40. Фондовий ринок України: характеристика, проблеми формування і розвитку
41. Українська фондова біржа, правила торгівлі на ній
42. Банківська система України, її структура, законодавча основа. Роль і функції Національного банку України
43. Комерційні банки, формування їх ресурсів і діяльність на фінансовому ринку
44. Діяльність комерційних банків з випуску і обігу цінних паперів
45. Інвестиційні банки, їх функції; відмінність від звичайних комерційних банків. Недержавні пенсійні фонди як учасники фінансового ринку
46. Основні види посередницької діяльності, які забезпечують функціонування фінансового ринку
47. Депозитарна діяльність на фінансовому ринку
48. Біржова статистика та біржові індекси
49. Ринок середньо- і довгострокових банківських кредитів: сутність і особливості
50. Іпотечне кредитування та іпотечні цінні папери
51. Державне регулювання фондового ринку в Україні
52. Функції Державної комісії України з цінних паперів і фондового ринку
53. Функції Державної комісії з регулювання ринку фінансових послуг
54. Ціна банківського кредиту; чинники, що впливають на її рівень
55. Визначення ставки дивіденду
56. Визначення дохідності облигації

- 57.Касові та строкові операції на ринку цінних паперів
 58.Валютні операції, що означають переміщення (рух) капіталу
 59.Шляхи первинного розміщення цінних паперів

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4		ср	мк	260
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	160	100	
20	20	20	20	20	20	20	20			

6.3.–6.4. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ з/п	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
			Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид
1	Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	2	2	2	2
2	Відвідування практичних занять	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Виконання завдань для самостійної роботи	10	2	20	2	20	2	20	2	20
4	Робота на практичних (семінарських) заняттях	10	2	20	2	20	2	20	2	20
5	Індивідуальне завдання	30	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
7	Виконання тестового контролю	10	2	20	2	20	2	20	2	20
8	Лабораторне заняття (допуск, виконання, захист)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Макс. кількість балів за видами поточного контролю (МВ)	-	-	87	-	87	-	87	-	87

Методика розрахунків модульної і семестрової оцінок студента

№ з/п	Оцінка студента	Макс. оцінка	Модуль 1	Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
1	Максимальна підсумкова семестрова модульна оцінка (МС)	60	-	-	-	
2	Максимальні підсумкові оцінки за змістовими модулями (ММ)	348	87	87	87	87
3	Фактична кількість балів, отриманих студентом за видами поточного контролю (приклад) (ФБ)	260	80	50	60	70
4	Підсумкові фактичні оцінки студента за змістовими модулями Семест. оцінка = 260*60/378	41,26				
5	Підсумкова семестрова модульна оцінка студента $C = M_1 + M_2 + M_3 + M_4$	378	87	87	87	87+30

6	Екзаменаційна рейтингова оцінка	40	40
7	Підсумкова семестрова рейтингова оцінка студента $P = C + E$		$81(41+40) / C$

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

1. Фінансові інструменти: поняття, види, класифікація
2. Фінансові інструменти ринку капіталів.
3. Фінансові інструменти грошового ринку.
4. Фінансові інститути: поняття, функції, їх роль в розвитку фінансового ринку
5. Процентні ставки: поняття, вимірювання; чинники, що впливають на їх зміну
6. Фінансові ринки: поняття, класифікація, функції
7. Грошовий ринок: поняття, структура, механізм функціонування.
8. Ринок капіталів: поняття, структура, механізм функціонування.
9. Внутрішній і зовнішній фінансові ринки; глобалізація фінансових ринків
10. Ринок опціонів і ф'ючерсів.
11. Інституціональні фінансові посередники, їх функції.
12. Валютний ринок України: механізм функціонування, інструменти.
13. Операції на валютному ринку.
14. Корпоративні пенсійні фонди як учасники фінансового ринку.
15. Валютні ризики і методи їх хеджування.
16. Валютні опціони.
17. Валютні ф'ючерси.
18. Кредитний ринок.
19. Фінансові посередники на кредитному ринку.
20. Іпотечне кредитування.
21. Споживче кредитування.
22. Ринок акцій.
23. Ринок облігацій.
24. Вексельний ринок.
25. Ринок похідних інструментів.
26. Інститути спільного інвестування, їх види, характеристика діяльності
27. Інвестиційні банки, їх функції
28. Валютний дилінг.
29. Фондова біржа, механізм її функціонування; біржові операції
30. Позабіржовий фондовий ринок, особливості торгівлі на ньому

6.6. Шкала відповідності оцінок.

Шкала оцінювання: рейтингова оцінка та оцінка за стобальною шкалою

Значення оцінки	Рейтингова оцінка	Сума балів за всі види навчальної діяльності
Відмінно — відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками	A	90-100
Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	B	82-89
Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	C	75-81
Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	D	69-74
Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	E	60-68
Незадовільно з можливістю повторного складання - незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання / Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу - досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни.	FX/F	59-0

7. Навчально-методична карта дисципліни (модуля)

Разом: 120 год., із них: лекції – 16 год., практичні заняття – 16 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 50 год., семестровий контроль – 30 год.

Модулі (назви, бали)	1. Змістовий модуль 1 (25 балів)		2. Змістовий модуль 2. (25 балів)		3. Змістовий модуль 3. (25 балів)		4. Змістовий модуль 4. (25 балів)	
Теми	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Лекції (теми, бали)	Фінансові інструменти: сутність та значення (1бал)	Класифікація фінансові інструментів за багатьма ознаками (1бал)	Часткові цінні папери (1бал)	Боргові зобов'язання (1бал)	Похідні фінансові інструменти (1бал)	Гібридні фінансові інструменти (1бал)	Синтетичні фінансові інструменти (1бал)	Інноваційні фінансові інструменти (1бал)
Семінарські заняття (теми, бали)	Фінансові інструменти: сутність та значення (10 баллів)	Класифікація фінансові інструментів за багатьма ознаками (10 баллів)	Часткові цінні папери (10 баллів)	Боргові зобов'язання (10 баллів)	Похідні фінансові інструменти (10 баллів)	Гібридні фінансові інструменти (10 баллів)	Синтетичні фінансові інструменти (10 баллів)	Інноваційні фінансові інструменти (10 баллів)
Самостійна робота 8*10=80 балів								
Поточний контроль								
Модульна контрольна робота 1,2,3,4*25=100 балів								

8. Рекомендовані джерела

Методичне забезпечення

Викладання навчальної дисципліни забезпечується сучасними технічними засобами навчання, які побудовані на новітніх інформаційно-комунікаційних технологіях (мультимедійний комп'ютер, мультимедійний проектор, інтерактивний комплекс SMART Board, авторські засоби мультимедіа).

На заняттях і під час самостійній роботі студентів використовуються методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни, ілюстративні комп'ютерні дидактичні матеріали, які розроблені на кафедрі, а саме:

- електронний навчальний курс.
- презентації.
- навчальні посібники.
- робоча навчальна програма.
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.
- засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).

Основна (базова)

1. Едвардес У. Ключові фінансові інструменти: [пер. з англ.] / У. Едвардес – К. Наукова думка, 2003. – 255 с.
2. Єгоричева С. Б. Банківські інновації: [навчальний посібник] / С. Б. Єгоричева. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 208 с.
3. Фінансовий інжиніринг: Навчальний посібник / За ред. О.М. Сохацької. – К.: Кондор, 2011. – 660 с.
4. Шкварчук, Л. О. Фінансовий ринок : навч. посібник / Л. О. Шкварчук. — Київ : Знання, 2013. – 382 с.
5. Глушенко А. С., Загорська Д. М. Ринок похідних фінансових інструментів в Україні: монографія / А. С. Глушенко, Д. М. Загорська. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 192 с.
6. Гонtareва І.В. Управління проектами [Текст]: підручник / Гонtareва І. В.; Харк. нац. екон. ун-т. - Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. – 444 с.
7. Примостка Л. О. Фінансові деривативи: аналітичні та облікові аспекти: [монографія]/ Л. О. Примостка. – К.: КНЕУ, 2001. – 263 с.
8. Загородній А.Г. Ринок фінансових послуг: термінологічний словник: підручник МОН./ А.Г. Завгородній, Г.Л. Вознюк / – Львів: Бескид Біт, 2008. – 544 с.
9. Павлов В.І., Пилипенко Крив'язюк І.В. Цінні папери в Україні: Навч. посіб. - 2-е вид., доп. - К.: Кондор, 2004. – 318 с.
10. Гаршина О.К. Цінні папери: Навч. посіб. - К: Видавн. дім “Слово”, 2004. – 215 с.

Додаткова

11. Пантелеєва. Н. М. Ринок фінансових інновацій: основи формування та розвитку / Н. М. Пантелеєва // Вісник Університету банківської справи НБУ. – 2011. – № 2 – С. 82 – 86.
12. Фінансовий менеджмент для магістрів і не тільки [Текст] : навч. посіб. / О. Т. Євтух, О. О. Євтух. - К. : ЦУЛ, 2011. – 408 с.
13. Іноземні інвестиції в Україні: проблеми та перспективи: монографія / за ред. В.Г. Федоренка, І.М. Грищенко, О.М., Могильного Т.Є.Воронкової – К.: ТОВ «ДКС центр», 2015. – 473 с.
14. Еш С.М. Фінансовий ринок: [Навч.посібник, 2-ге вид.] / С.М. Еш. - К.: Центр учбової літератури, 2011. – 528 с.
15. Маслова С.О., Опалов О.А. Фінансовий ринок: [Навч.посібник]. / С.О. Маслова, О.А. Опалов. – К.: Каравела, 2003. – 344с.

16. Пасічник В.Г., Акіліна О.В. Ринок цінних паперів: [Навч. посіб.]. / — К.: Центр навч. літ., 2005. -522 с.
17. Смолянська О.Ю. Фінансовий ринок: [Навчальний посібник]. / Київ: Центр навчальної літератури, 2005.-384 с.
18. Мозговий О.М. Фондовий ринок: [Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц.]. / – К.: КНЕУ, 2001. – 604 с.
19. Краус Н.М. Інвестиційний менеджмент [Текст] : навч.-метод. посіб. з кредитно-модул. системи орг. навч. процесу для студ. освіт.-кваліфікац. рівнів "бакалавр", "спеціаліст" та "магістр" зі спец.: 6.030507 "Маркетинг", 7.03050401 "Економіка підприємств" (за видами екон. діяльності) денна (заочна) форма навч., 7.03060101 "Менеджмент організацій і адміністрування" (Виробнича сфера) денна (заочна) форма навчання, 8.03060102 "Менеджмент інноваційної діяльності", 8.03060101 "Менеджмент організації" (за видами екон. діяльності) / Н. М. Краус ; Полтав. нац. техн. ун-т ім. Ю. Кондратюка, Каф. менедж. і маркетингу. - Полтава : Гаража М. Ф., 2011. - [176] с. : рис., табл.
20. Пробоїв О.А. Структуровані фінансові продукти: поняття і архітектура // Сьома Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Україна наукова» (20–22 грудня 2010 р.) // intkonf. org.
21. Горелов Д.О. Стратегія підприємства: навч.-метод. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Д.О. Горелов, С.Ф. Большенко. – Харків: Вид-во ХНАДУ, 2010. – 133 с.
22. Структуровані фінансові інструменти (порадник для інвестиційних менеджерів) // Цінні папери України.– 3.09.2009.– №35(577).
23. Туктаров Ю. Синтетическая секьюритизация // Рынок ценных бумаг. – 2007. – №13. – С. 22–28.
24. Логачова Л.М., Логачова О.В. Управління проектами [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л.М. Логачова, О.В. Логачова. – Суми: Університетська книга, 2011. – 208 с.
25. Управління фінансовою санацією підприємства: навчальний посібник. / І.М. Зеліско. – К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2015. – 320 с.

9. Додаткові ресурси

26. Інноваційна діяльність та венчурний капітал в системній модернізації національної економіки [Текст] : монографія / Н. М. Краус, О. М. Шевченко ; Полтав. нац. техн. ун-т ім. Юрія Кондратюка. - Полтава : Дивоствіт, 2013. - 183 с. : рис., табл.
27. Гольцберг М.А. Акционерные товарищества. Фондовая биржа. Операции с ценными бумагами: [Навч. посібник]. / М.А. Гольцберг. - К.: Текст, 2002. - 94 с.
28. Гойко Л.М. Организация финансового рынка: [Навч. посібник]. / Л.М. Гойко. - К.: Будівельник, 2006, - 300 с.
29. Васюренко О.В. Банковская система в условиях трансформации финансового рынка: [Навч. посібник]. / О.В. Васюренко. - Х.: АОЗТ "ХарМос", 2005. - 38 с.
30. Васюренко О.В. Менеджмент кредитных операций у коммерческих банках: [Навч. посібник]. / О.В. Васюренко. - Харк. держ. екон. ун-т. - Х.: РВП "Оригінал", 2006. - 71 с.
31. Краус Н. Цифровізація в умовах інституційної трансформації економіки: базові складові та інструменти цифрових технологій / Н. Краус, К. Краус // Науковий економічний журнал. Інтелект ХХІ століття. 2018. – № 1. – С. 211–214.
32. Краус Н. М. Blockchain як комунікаційно-інформаційна фінансова новітня технологія цифровізації економіки / Н. М. Краус, К. М. Краус // Цифрова економіка: зб. мат. Національної наук.-метод. конф., 4–5 жовтня 2018 р., м. Київ. – К.: КНЕУ, 2018. – С. 226–230.
33. Краус Н. М. Blockchain-технологія як драйвер соціально-економічного росту України в умовах нового прагматизму / Н. М. Краус, К. М. Краус // Наукова спадщина Йозефа Алоїза Шумпетера і сучасність: погляд із минулого в майбутнє / Матеріали IV Міжнародної Шумпетерівської конференції (03–04 жовтня 2018 р.). – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2018. – С. 182–186.

34. Леоненко П. М. Фінансове забезпечення інноваційної діяльності в Україні за технологічними укладами / П. М. Леоненко, Н. М. Краус // Фінанси України. – 2016. – № 4 (60). – С. 50–64.

35. Голобородько О. П. Цифрова економіка : тренди та перспективи авангардного характеру розвитку [Електронний ресурс] / О. П. Голобородько, Н. М. Краус, К. М. Краус // Ефективна економіка. – 2018. – № 1. – Режим доступу: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/1_2018/8.pdf. – Назва з екрана. – Дата перегляду: 11.05.2018.

36. Краус Н. М. Інституціоналізація інноваційної економіки: глобальні та національні тенденції : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. економ. наук : спец. 08.00.01 “Економічна теорія та історія економічної думки” / Н. М. Краус. – К. : Знання, 2017. – 40 с.

Нормативно-правові акти:

37. Закон України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)» // Відомості Верховної Ради України, 2001, N 21, ст. 103 із змінами та доповненнями.

38. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» 30.10.1996 № 448/96-ВР // Відомості Верховної Ради України, 1996, N 51, ст. 292 зі змінами та доповненнями.

39. Закон України «Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні» від 10.12.1998 р. за №710/ВР зі змінами та доповненнями. В редакції Закону № 2393-VI від 01.07.2010 // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, N 38, ст.505.

40. Закон України «Про фінансові послуги і державне регулювання ринку фінансових послуг» від 12 липня 2001 р. за №2664-III (Зі змінами, внесеними згідно з Законами N 485-IV від 06.02.2003, ВВР, 2003, N 14, ст.104; N 3201-IV від 15.12.2005, ВВР, 2006, N 13, ст.110.

41. <http://www.iplanet.net/fdisurvey> – інформація щодо світових потоків прямих інвестицій.

42. <http://www.oecd.org> – офіційний сайт організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), надає інформацію щодо індикаторів розвитку країн ОЕСР.

43. <http://www.standartsandpoors.com> – сайт компанії Standarts & Poors, інформація щодо ризиків, рейтингів фінансових інструментів.

44. <http://www.moody.com> – сайт рейтингового агенства Moody`s, інформація щодо ризиків, рейтингів фінансових інструментів.

45. <http://www.transnationale.org> – надає інформацію про більш як 10000 компаній, включаючи ТНК.

46. <http://www.unctad.org/wir/index.htm> – інформація щодо оглядів світових інвестицій.

47. <http://www.finance.yahoo.com> – новини світового бізнесу, інвестицій та фінансів.

48. <http://www.fdi.eu.com> інформація щодо світових потоків ПІІ та діяльності ТНК.

49. <http://www.ssmc.gov.ua> – офіційний сайт Державної комісії по цінним паперам та фондовому ринку.

50. <http://www.rada.gov.ua> – офіційний сайт Верховної Ради України.

51. <http://www.ufs.com.ua> – український фінансовий сервер.

52. <http://www.investfunds.com.ua> – інформаційний фінансовий сервер.